



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D ve věci

žalobce: M. A. G. M.
státní příslušnost X
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-485/ZA-ZA12-BA04-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-485/ZA-ZA12-BA04-2019, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-485/ZA-ZA12-BA04-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č.

325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu v květnu 2019, spolu s manželkou a dvěma nezletilými dětmi. Do ČR naposledy přicestoval v srpnu 2018 (předtím zde byl na návštěvě v letech 2001 a 2013). Za důvod podání žádosti označil obavy o život svůj a své rodiny kvůli restrikcím ze strany vládnoucího režimu. Uvedl, že pracoval ve státním podniku, který se zabývá naftařským průmyslem (PDVSA). Měl přístup k informacím o těžbě ropy, byl inženýr ropných vrtů. Musel se povinně účastnit mítinků nebo pochodů organizovaných vládou.
3. Na konci září 2018 požádal o odchod ze státního podniku a byl označen za vlastizrádce. Již nechtěl snášet ponižování. Napsal dopis, že žádá o propuštění ze zaměstnání, na který nedostal odpověď. Uvedl, že ti, co žádají na území Venezuely o odchod ze společnosti, jsou pronásledováni tzv. *colectivos*, kteří je buď zabijí, nebo pošlou do vězení. Je to obecně známá informace. Člověk není trestně stíhán, ale *colectivos* jej vyšetřují. Přišli i k němu domů, k manželce a ptali se po něm. Byli to 3 – 4 lidé, přijeli na motorkách asi týden poté, co poslal svou žádost o propuštění. Mají právo rozhodovat o tom, kdo půjde do vězení. Žalobce se již nechtěl režimu podvolovat, volit jej, podřizovat se příkazům, s nimiž nesouhlasil. Občas se těmto povinnostem (na podporu režimu) snažil vyhnout, jinak je plnil, aby neměl problémy. Manželka se po návštěvě *colectivos* schovávala v domě sestry. Je rovněž zaměstnaná v PDSV, ale je na rodičovské dovolené. Žalobce dále ve správním řízení poukazoval na obecně špatnou situaci ve Venezuele, která se stále zhoršuje.
4. Žalovaný neshledal obavy žalobce z pronásledování důvodnými. Žalobce ve vlasti nevyvíjel žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledován. V žádosti jasně uvedl, že se o politiku nezajímá a nesdělil jakoukoli skutečnost, z níž by vyplývalo, že jakýmkoli způsobem ve vlasti uplatňoval svá politická práva a svobody. Důvodem jeho odchodu z vlasti byla návštěva jeho otce, nikoli bezprostřední obava z pronásledování. Žalobce nebyl nikdy zadržen či trestně stíhán, s tamními státními orgány a bezpečnostními složkami neměl problémy. Z vlasti odcestoval legálně, odjezd byl bezproblémový.
5. Neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný zdůvodnil tím, že žalobce netvrdil, že by ve vlasti měl problémy pro některý z azylově relevantních důvodů. Tímto důvodem není snaha legalizovat si pobyt na území ČR, k tomu slouží jiné instituty. Pokud žalobce žádost podal až po téměř sedmi měsících od svého příjezdu do ČR, učinil tak (po poradě s právníkem) zjevně účelově. Obecná situace ve Venezuele rovněž není důvodem pro udělení azylu podle tohoto ustanovení. Obavu z možného pronásledování z důvodu podání výpovědi ze zaměstnání označil žalovaný za ryze subjektivní a ničím nepodloženou. Ve vlasti nebyl z ničeho obviněn ani trestně stíhán, neměl žádné závažné problémy. Žalobce nevysvětlil, proč by měl být pro *colectivos* zájmovou osobou. Návštěva soukromých osob v září 2018 se nijak neidentifikovala. Z informačních materiálů nevyplývá, že by *colectivos* působily na celém území Venezuely. Jedná se o paramilitární uskupení, nikoli o státní složky, které by byly schopné vést proti někomu trestní stíhání. Žalobce se proto mohl přestěhovat, jak to ostatně učinila i jeho manželka. V případě žalobce nelze konstatovat, že by mu státní orgány před jednáním soukromých osob

neposkytly pomoc. Tvrzení o „ponižování“ v práci nelze podle žalovaného pod pojem pronásledování podřadit.

6. K neudělení humanitárního azylu žalovaný konstatoval, že v případě žalobce neexistuje žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Z informací o zemi původu sice plyne, že v zemi je hospodářská krize, se kterou souvisí problémy se zásobováním léků a potravin. Žalobce však neuvedl, že by se ho tato krize jakkoli dotkla. Je zdravý a netvrdil, že by trpěl nedostatkem jídla nebo že by jeho rodina měla ekonomické problémy.
7. Neudělení doplňkové ochrany žalovaný podložil podobnými důvody jako neudělení azylu. S odkazem na informace o zemi původu dodal, že si uvědomuje současnou politickou krizi ve Venezuele. Zopakoval, že žalobce v minulosti žádné konkrétní problémy neměl ani nečelil jakékoli represii ze strany státu.

III. Obsah žaloby

8. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Ve vztahu k § 12 a § 14a zákona o azylu považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné, neboť skutkový stav věci byl zjištěn nedostatečně a žalovaný z něj dovodil nesprávné závěry o neexistenci azylově relevantního nebezpečí v zemi původu žalobce.
9. Závěr žalovaného, že žalobce nebyl pronásledován pro své aktivity ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, je v rozporu s výpovědí žalobce, který se odmítal zúčastňovat provládních aktivit a v důsledku toho čelil ústrkům v zaměstnání či přepadení ze strany *colectivos*. I odmítání vykonávat různé aktivity podle diktátu vládnoucího režimu lze podřadit pod uplatňování politických práv. Rozhodující je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování. Z hlediska zastávání politických názorů podle § 12 písm. b) zákona o azylu navíc není podstatné, zda žadatel určité politické názory skutečně má, ale to, zda mu je původce pronásledování připisuje.
10. Žalovaný ignoroval zprávy o zemi původu ve vztahu ke zjištění, že *colectivos* jsou přímo napojeny na vládnoucí režim a vystupují proti osobám zaměřeným proti režimu. Za tuto osobu byl považován též žalobce. Na místě tedy nejsou závěry žalovaného, že by státní orgány žalobci neodmítly pomoc v případě, že by se na ně obrátil. Žalovaný rovněž bagatelizoval přepadení, jemuž čelila manželka žalobce po odjezdu žalobce do zahraničí za účelem podání výpovědi ze státního podniku.
11. Vycestování žalobce by v důsledku aktuální bezpečnostní situace bylo rovněž v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména právem na život, právem nebýt podroben špatnému zacházení a právem na soukromý a rodinný život. Veškeré dostupné zprávy o Venezuele, včetně těch, které shromáždil žalovaný, shodně potvrzují existenci hluboké humanitární krize. Dochází tam k bezprecedentnímu porušování lidských práv, včetně těch nederogovatelných, ekonomická a sociální práva jsou závažným způsobem porušována. Tyto zprávy dokládají, že návrat žalobce do Venezuely není možný a představoval by porušení zásady *non – refoulement*. Dokonce i Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky („UNHCR“) vyzval státy, aby nevracely Venezuelany do vlasti.
12. Ve Venezuele panuje vysoká kriminalita a její obyvatelé se dennodenně potýkají s nedostatkem potravin či základních léků. Je tam vysoká inflace. Bezpečnostní složky tvrdě potlačují jakýkoliv projev opozice. Situace se tam neustále zhoršuje. Je takřka notorií, že obyvatelé Venezuely jsou sužováni hladem, nejsou zde jinde běžně dostupné léky a vhodná lékařská péče. Uvedené problémy plynoucí z rozsáhlé humanitární krize

jsou podle žalobce také důvodem, pro který mu žalovaný měl udělit humanitární azyl. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v části týkající se humanitárního azylu nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nedůsledně a nedostatečně posoudil humanitární krizi ve Venezuele ve vztahu k jeho osobě a jeho rodině se dvěma malými dětmi. Jeho návrat do Venezuely by s ohledem na celkové životní podmínky v zemi byl porušením čl. 2 a čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „Úmluva“).

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobce ničím nedoložil, že by podání výpovědi ze státního podniku bylo bráno jako vlastizrada a ze shromážděných materiálů tato skutečnost nevyplývá. Žalobce se stal dobrovolně zaměstnancem státního podniku, mohl tedy očekávat požadavek na jakousi podporu státního režimu. Přepadení manželky žalobce ze strany *colectivos* je v žalobě uměle vygradováno, manželka žalobce žádné takové přepadení ve své výpovědi nepopsala. Vstup těchto osob nebyl násilný a tuto jedinou zkušenost nelze považovat za pronásledování.
14. Obecně špatná situace není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani ve formě humanitárního azylu. Na něj není právní nárok a uděluje se pouze v případech hodných zvláštního zřetele. A to případ žalobce není. Sám neuváděl, že by na něj tamní situace jakkoli negativně dopadala.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).
16. Žaloba je důvodná.
17. Nejprve se soud k námitce žalobce zabýval tím, zda žalovaný řádně posoudil, jestli žalobce byl v zemi původu pronásledován, resp. zda má odůvodněný strach z pronásledování s ohledem na své aktivity (zejména výpověď ze zaměstnání).

a. Pronásledování pro uplatňování politických práv nebo zastávání politických názorů

18. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, je-li a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování (mimo jiné) pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
19. Pojem uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože § 12 písm. a) zákona o azylu je promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67). Za kritérium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 – 44). Podstatné je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování. Pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, na rozdíl od písm.

b), zároveň nestačí pouze hrozba budoucího pronásledování. Žadatel musí být pronásledován již v momentu, kdy opouští zemi původu.

20. Krajský soud má ve shodě s žalovaným za to, že popisovaná jednání žalobce (úmysl opustit zaměstnání ve státním podniku, podepsání a následné odvolání prohlášení proti režimu, občasná úmyslná neúčast na prorežimních akcích v podniku, omlouvaná nemocí) nelze považovat za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a). Tyto aktivity a postoje spíše latentního charakteru totiž nedosahují takové míry a intenzity, že by je bylo možné označit za uplatňování politických práv a svobod. Z obsahu pohovoru neplyne, že by žalobce ve Venezuele realizoval své právo na svobodu projevu, právo petiční, shromažďovací, sdružovací, volební či jiné politické právo. Pojem „uplatňování“ přitom v sobě nezbytně zahrnuje vlastní aktivitu žadatele (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, bod 14). Zároveň nelze tvrdit, že by žalobce byl před odjezdem z vlasti pronásledován. Incidentsky, které popisoval (bez bližších podrobností uváděl, že byl zastrašován, byl na něj vyvíjen tlak) v něm sice mohly vyvolat strach, ale nejednalo se o závažné porušení jeho lidských práv. Svou intenzitou tyto problémy ani ve svém souhrnu nedosáhly takové úrovně, aby se jednalo o pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu (ani podle čl. 9 odst. 1 směrnice č. 2011/95/EU, dále jen „kvalifikační směrnice“).
21. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu jsou však ve srovnání s § 12 písm. a) téhož zákona jiné. Pronásledován pro zastávání určitých politických práv a názorů může být i jednotlivec, kterému je určitý politický názor připisován původci pronásledování (čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice). Pojem politických názorů přitom zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal [čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice]. Z kvalifikační směrnice tedy vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu může být pronásledován za to, že nesouhlasí s určitými praktikami nebo postupy vládnoucí garnitury. Není tedy nezbytně nutné, aby žadatel projevoval svoje názory veřejně. Postačí, pokud původci pronásledování o nesouhlasu dotčeného žadatele s jejich praktikami či postupy ví, a z toho důvodu jej pronásledují, či dokonce by postačovalo, pokud by původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu jeho přesvědčení pouze připisovali (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2020, č. j. 3 Azs 15/2020 – 84, srov. rozsudek téhož soudu 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67).
22. Dále je nutno uvést, že pro posouzení odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu není podstatné, zda žadatel již určitou formu pronásledování prožil v minulosti. Posuzuje se budoucí hrozba pronásledování, která sice může, ale nutně nemusí vycházet z minulého pronásledování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33 nebo ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47). Při tomto hodnocení se uplatní důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82), tj. **že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.**
23. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí stručně zabýval možným budoucím pronásledováním z důvodu podání výpovědi ze zaměstnání. Tvrzení žalobce, že by měl být z tohoto důvodu považován za „vlastizrádce“, však hodnotil jako ryze subjektivní a ničím

nepodložené, pokud bylo opíráno toliko o sdělení, že se ve Venezuele jedná o obecnou informaci, kterou „každý zná“. Žalovaný uvedl, že neexistuje žádná indicie, na jejímž základě by se měl žalobce po svém návratu pronásledování obávat (tj. že by měl být vyšetřován ze strany *colectivos* a být poslán do vězení), rovněž nebyl z ničeho obviněn, trestně stíhán, neměl problémy s venezuelskými státními orgány či bezpečnostními složkami. Jinými slovy, podle žalovaného nebylo ze strany žalobce prokázáno, že by svojí výpovědí ze státního podniku mohl zavdat důvod pro budoucí pronásledování.

24. Krajský soud k tomu s odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu připomíná, že v řízení o mezinárodní ochraně je často nutno rozhodovat za situace důkazní nouze (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007 – 64, ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89, a ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63), že jde o prospektivní rozhodování (tj. posuzuje se riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu) a že nesprávné rozhodnutí může mít pro stěžovatele obzvláště závažné důsledky. Těmto specifickým řízením o mezinárodní ochraně odpovídá i standard a rozložení důkazního břemene, jež jsou vychýleny ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, č. 1749/2009 Sb. NSS).
25. Povinnost tvrzení spočívá především ve sféře žadatele o azyl. Jakmile uvádí jakékoliv skutečnosti svědčící o tom, že došlo nebo že by potenciálně mohlo dojít k zásahu do jeho lidských práv, který by byl azylově relevantní, pak je třeba se tvrzeními detailně zabývat a žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se situace v zemi původu žadatele (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Již v průběhu pohovoru je žalovaný povinen vhodně kladenými otázkami zjistit, zdali žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany, a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004 – 89, č. 1095/2007 Sb. NSS).
26. Krajský soud dospěl k závěru, že ve vztahu k obavám žalobce o jeho možném budoucím pronásledování z důvodu, že podal výpověď ze státního podniku, v němž pracoval na funkci s přístupem k citlivým informacím v oblasti ropného průmyslu, je napadené rozhodnutí v části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, v části rozporné se shora odkazovanou judikaturou a v části založené na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.
27. Předně je nutno uvést, že žalovaný nezpochybnil celkovou věrohodnost žalobce a z odůvodnění napadeného rozhodnutí není patrné, že by považoval za nevěrohodná některá jeho dílčí tvrzení. Žalovaný sice zmínil, že žalobce v základním dotazníku ke své žádosti uvedl pod položkou „Politické přesvědčení“, že se o politiku nezajímá, a že v rámci výpovědi uvedl, že své myšlenky nijak nevyjadřoval. Z toho pak žalovaný dovodil rozpor s tvrzením žalobce, že na svou adresu slýchal nadávky, a že byl nucen více dělat to, co nechtěl, neboť myslel jinak. Podle soudu se však jedná pouze o rozpor zdánlivý. Žalobce sice aktivně neuplatňoval svá politická práva, nicméně své myšlenky sděloval v okruhu blízkých, měl podepsat následně odvolané prohlášení proti režimu, prorežimních akcí podniku se účastnil neochotně atd., ve vztahu k jeho osobě tak lze spatřovat indicie, díky

nimž mohl být pravděpodobně považován za někoho, kdo s nastoleným režimem zcela nesouzní a nechce se podrobovat praktikám, které vládnoucí režimu podporují.

28. Žalovaný ve svých úvahách o možném budoucím pronásledování žalobce nezohlednil nerozporované tvrzení žalobce, že žalobce měl jako dlouholetý zaměstnanec státního podniku přístup k citlivým informacím. Tuto skutečnost žalobce v rámci pohovoru opakovaně zdůraznil a stejně tak zmínil své obavy z pronásledování ze strany *colectivos* právě s ohledem na tuto skutečnost a s odkazem na obdobné případy. Aniž by však v rámci pohovoru bylo ze strany žalovaného zjišťováno více, a aniž by se žalovaný na tuto otázku v rámci shromažďování informací o zemi původu zaměřil, bez dalšího toto tvrzení odmítl jako nepodložené. Takový přístup nebylo možné aprobovat, neboť právě úmysl odejít ze státního podniku z důvodů týkajících se povinností spojených s podporou vládnoucího režimu, ve spojení s tím, jakou pracovní pozici žalobce v podniku zastával, byl stěžejním důvodem obav žalobce z pronásledování. Pokud nadto žalovaný poukazoval na to, že žalobce (před svým odjezdem ze země) nebyl z ničeho obviněn či trestně stíhán, resp. že neměl problémy s venezuelskými státními orgány či bezpečnostními složkami, nezohlednil skutečnost, že žalobce výpověď podal až poté, co ze země odcestoval.
29. Žalovaný se měl tedy ve správním řízení podrobně věnovat otázce, zda je zde přiměřená pravděpodobnost, že se zaměstnanci státního podniku (PDVSA) v postavení obdobném postavení žalobce dostávají do „hledáčku“ *colectivos* poté, kdy se sami rozhodnou pracovní poměr ukončit. Je totiž na žalovaném, „aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.“ (cit. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63). Pokud se ani po případném doplnění relevantních podkladů nepodaří potvrdit či vyvrátit tvrzení žalobce, že osobám v postavení obdobného tomu, které v podniku PDVSA zastával žalobce, hrozí při odchodu na vlastní žádost pronásledování, bude na místě v souladu se zásadou zásadu „benefit of doubt“ uzavřít, že taková přiměřená pravděpodobnost zde je (k tomu srov. též kapitulu III.2 v materiálu ze dne 5. 7. 2019 „Lidská práva v Bolívarovské republice Venezuele“).
30. Co se dále týká budoucího pronásledování žalobce (a jeho rodiny) ze strany *colectivos*, nutno připomenout, že z důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti, který se uplatňuje při posuzování skutkového stavu, plyne, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které jsou stejně pravděpodobné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70). V tomto případě to znamená, že žalovaný nemůže pouze na základě subjektivního hodnocení skutkového stavu, aniž by se blíže zabýval postavením *colectivos* ve Venezuele vyloučit, že přepadení rodiny žalobce (žalobce byl již v tuto dobu mimo Venezuelu) bylo motivováno právě skutečností, že žalobce podal v podniku výpověď, a že touto skupinou osob byli právě příslušníci *colectivos*.
31. V rámci výpovědi žalobce uvedl, že „návštěva“ těchto osob měla v bydlšti žalobce proběhnout týden poté, kdy do podniku zaslal svoji výpověď. Po tomto incidentu se manželka žalobce, která byla doma, odstěhovala ke své sestře, do bydliště se občas vracela pro nějaké věci, ale už jí nikdo nekontaktoval. Jakkoli se jednalo o jeden incident a návštěva těchto (neoznačených) osob měla toliko výhrůžný (nikoli násilný) charakter, je nutno zohlednit shromážděné informace o zemi původu. Z nich vyplývá, že *colectivos* jsou

paramilitantní uskupení blízka vládě, neoficiálně úzce propojená s bezpečnostním aparátem (viz zprávu Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky o Venezuele ze září 2019). V takovém případě nejsou vůbec na místě úvahy, že by se žalobci či jeho rodina mohli obrátit na příslušné orgány o pomoc, jak žalovaný naznačoval. Rovněž návrh, že by svou situaci mohl žalobce řešit přestěhováním v rámci města či země, není za situace, kdy by měl být žalobce pronásledován coby osoba, která režim (vládnoucí v celé zemi) nepodporuje, akceptovatelný. Pokud totiž dle zpráv o zemi původu *colectivos* zpravidla operují v rámci určitých teritorií (bloků domů), územní působnost těchto uskupení v rámci Venezuely obecně omezena není, resp. shromážděné informace o zemi původu to nevyvracejí.

32. Žalovaný k dostupnosti vnitřní ochrany odkázal na zprávu Spolkového úřadu pro uprchlíky, ze které plyne, že bezpečnostní aparát nelze obecně pokládat za zkorumpovaný či nejevící zájem o plnění svých úkolů. Stejná zpráva však v další větě uvádí, že „[v] *praxi však kriminalita, která se již vymkla kontrole, limituje možnosti normálního trestního stíhání, zvláště když se osoby porušující zákon těší ochraně. Vedle toho existují Colectivos, které fakticky operují mimo zákonný rámec.*“ Dále v této zprávě se ohledně státní policie lze dočíst, že každý z 23 spolkových států Venezuely má vlastní policii. Jejich vybavení, motivace a napojení na kriminální síť se značně liší v závislosti na regionu. Je nutné předpokládat, že často dochází ke spolupráci s lokálními *colectivos*. Z toho je zřejmé, že žalovaný pracuje se shromážděnými informacemi značně tendenčně a využívá pouze ty, které korespondují s jeho závěrem o nedůvodnosti žádosti žalobce. Takto ale postupoval nelze. Žalovaný má povinnost hodnotit zjištěný skutkový stav objektivně a musí přitom zohlednit nejenom informace svědčící v neprospěch, ale i ve prospěch žadatele.
33. Žalobci je nutno dále přisvědčit též v tom, že prodlení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu samo o sobě nesvědčí o nedůvodnosti obav z pronásledování či vážné újmy a není důkazem toho, že žadatel podal svou žádost pouze s cílem legalizace pobytu. To již léta potvrzuje judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49 nebo nověji rozsudek ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). Jakkoli tento důvod nebyl pro rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu jediným a rozhodujícím, nutno i pro účely dalšího řízení připomenout, že pouze na prodlení s podáním žádosti nelze neúspěch azylové žádosti postavit.

b. Obecná bezpečnostní situace ve Venezuele

34. Námitka žalobce, podle které měl žalovaný k udělení mezinárodní ochrany přistoupit z důvodu celkově špatné bezpečnostní situace v zemi původu, je nedůvodná. Žalovaný ve vztahu k posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany nezpochybnil existenci politické a hospodářské krize ve Venezuele. Poukázal však na to, že žalobce v řízení neuvedl, že by se jej tato krize osobně jakýmkoliv způsobem dotkla. A v tom lze žalovanému přisvědčit.
35. Aby žadateli mohla být udělena doplňková ochrana, musí především tvrdit, že v jeho případě existují konkrétní důvody, pro které by mu po návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v některé z podob podle § 14a odst. 2 zákona o azylu.
36. Nebezpečí, kterým je všeobecně vystaveno obyvatelstvo jednotlivé země nebo jeho část, sama o sobě nepředstavují konkrétní ohrožení, které by mohlo být hodnoceno jako vážná újma (bod 35 preambule kvalifikační směrnice). I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že obecně špatná situace v konkrétní zemi sama o sobě běžně nepostačí

k porušení článku 3 Úmluvy. Muselo by jít o extrémní situaci obecného násilí (srov. rozsudek NA. proti Spojenému království, č. 25904/07, ze dne 17. 7. 2008, § 115). Ta bude obvykle existovat pouze v případě ozbrojeného konfliktu. Ve Venezuele ale ozbrojený konflikt neprobíhá.

37. Obecně neútesná humanitární situace ve Venezuele vyvolaná tamní hospodářskou a politickou krizí sice může být lidsky pochopitelným důvodem pro opuštění země, sama o sobě však není důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Obzvláště pokud žalobce v rámci pohovoru neuvedl jakýkoliv negativní důsledek této krize na jeho život. Na uvedeném nic nemění ani odkaz žalobce na stanovisko UNHCR k návratům do Venezuely. I pokud UNHCR státním doporučuje nenavracet občany Venezuely do vlasti, neznamená to, že by se všichni kvalifikovali pro udělení mezinárodní ochrany.

c. Humanitární azyl

38. Žalobce nedůvodně vznáší námitky také vůči neudělení humanitárního azylu. Humanitární azyl lze podle § 14 zákona o azylu udělit v případě hodném zvláštního zřetele. S žalobcem sice lze obecně souhlasit, že humanitární katastrofa či neútesná humanitární situace v zemi původu by v určitých případech mohla být považována za takový důvod.
39. I ve vztahu k humanitárnímu azylu však platí, že při posuzování, zda se o případ hodný zvláštního zřetele jedná, žalovaný vychází zejména z tvrzení samotného žadatele. V tomto případě ovšem žalobce netvrdil žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné usuzovat, že by v jeho případě existoval důvod pro udělení humanitárního azylu. Neuváděl, že by hospodářská krize měla podstatnější dopady na jeho život nebo že se jej jakkoliv dotkl nedostatek léků či potravin. Pokud žalobce žalovanému vytýká obecnost a nedostatečnost posouzení této otázky, svoji situaci sám neindividualizoval. Skutečnost, že se jedná o rodinu s malými dětmi, takovou individualizaci bez dalšího nepředstavuje. Žalovanému proto nelze oprávněně vyčítat, že žalobci humanitární azyl neudělil. Odůvodnění napadeného rozhodnutí není v otázce neudělení humanitárního azylu nepřezkoumatelné.

VI. Závěr a náklady řízení

40. Z výše uvedených důvodů, které naplňují důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání, tj. nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a nedostatečné zjištění skutkového stavu [§ 76 odst. 1 písm. a), b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.], soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
41. V dalším řízení bude povinností žalovaného zabývat se otázkou, zda podání výpovědi ze státního podniku v případě žalobce (jakožto osoby s přístupem k citlivým informacím) lze považovat za jednání, které by z něj činilo osobu „protirežimní“, a tedy ohroženou pronásledováním ze strany státních orgánů či tzv. *colectivos*. Za tímto účelem bude na místě provést s žalobcem doplňující pohovor a doplnit spisový materiál. Na základě tohoto postupu pak žalovaný otázku možného budoucího pronásledování žalobce vyhodnotí a řádně posoudí, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Toto posouzení se bude opírat o obsah výpovědi žalobce, který žalovaný vyhodnotí v kontextu informací plynoucích z aktuálních a relevantních zpráv o zemi původu žalobce.

42. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, za spisu však nevyplyvá, že by mu nějaké náklady vznikly. Neúspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá.
43. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 3. května 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně